૪. પ્રાણીઓની કસ્ટડી અંગેની મુદ્દામાલ અરજી સામે વાંધા

Ikk{Ekh suyu{ yVMe. fkuo, rsÕku

ગુ. ર. નંબર - ૨૦૦૭
અરજી નં. -૨૦૦૭

વિષય : પ્રાણીઓની કસ્ટડી અંગેની મુદ્દામાલ અરજી સામે વાંધા

ઉક્ત કેસમાં આ કામના અરજદારો જે ખરેખર આ કામના આરોપી પણ છે, (અથવા હોવા જોઈએ) તેમણે નિર્દોષ પ્રાણીઓની કતલ કરવાનો પ્રયાસ નિષ્ફળ જવાથી પ્રાણીઓની કસ્ટડી પરત લેવા બાબત કરેલ અરજી નીચેના કારણોસર નામંજૂર કરવા વિનંતી.

(૧) નામ. સુપ્રીમ કોર્ટના છેલ્લા ચુકાદા ૨૦૦૨ (૩) G. L. H. (U.J.) 8 *સ્ટેટ ઓફ યુ.પી. વિરુદ્ધ મુસ્તકીમ અન્વયે* P. C. A. *૧૯૬૦ કાયદા હેઠળ જ્યારે ગુનો બન્યો હોય અને ફરિયાદમાં એવો આક્ષેપ હોય કે પ્રાણીઓને કતલ માટે લઈ જવાતાં હતાં ત્યારે માલિકને પ્રાણીઓની કસ્ટડી આપી શકાય નહીં.*

(૨) હાલ તપાસ ચાલુ છે અને પ્રાણીઓ સહીસલામત સુખેથી પાંજરાપોળમાં રાખેલ છે. તેમને બીજી કોઈ તકલીફ નથી. અમો તેમને અલગ રાખી નિયમિત સારવાર, દવા-દારૂ, યોગ્ય આહાર અને સૌથી અગત્યની બાબત તે પ્રેમ અને હૂંફ આપી રહ્યા છીએ. તેથી જે કહેવાતા બાપને (માલિક) પોતાના બાળક(પ્રાણી)ની સંભાળ લેવી નથી પણ મારી નાખવા છે, તેને કોઈપણ કોર્ટ કસ્ટડી ન આપે.

(૩) આરોપીઓ પાસે આ અબોલ પ્રાણીઓની સાર-સંભાળ રાખી શકે તેવી સલામત જગ્યા છે તેવું જણાવી શક્યા નથી. તેથી આ પ્રાણીઓની કસ્ટડી જો આરોપીને આપવામાં આવે તો તેઓ તેમને સાચવી શકે તેમ નથી અને કસ્ટડી આપવાથી મૂંગા પ્રાણીઓને ખુલ્લામાં કે વેરાન જગ્યામાં રાખવાથી તેમનાં મોત નીપજી શકે છે.

(૪) આરોપીઓ પ્રાણીઓની કતલ તથા કતલના હેતુસર હેરા-ફેરી કરવાવાળા ગુનાહીતો છે. એકવાર આ અબોલ પ્રાણીઓને કસ્ટડી આપવામાં આવે તો આ પ્રાણીઓની ટૂંક સમયમાં કતલ થઈ જાય તેવી પૂરી શક્યતા છે. આરોપીઓ એવું અન્ડરટેકિંગ આપે કે જરૂર જણાયે પ્રાણીઓ રજૂ કરશે તો ભવિષ્યમાં તેઓ કોઈ જુદાં જ અન્ય પાણીઓને મુદ્દામાલ તરીકે રજૂ કરે તેવી પૂરેપૂરી શક્યતા છે.

(૫) અમારી પાંજરાપોળ ગુજરાત રાજ્યમાં રજિસ્ટર્ડ થયેલી પાંજરાપોળ છે અને ગુજરાત રાજ્યએ રાજ્યમાં કુલ-૨૮૪ પાંજરાપોળને ઈન્ફરમરીઝ જાહેર કરી છે, તે પૈકી અમારી પાંજળાપોળ પણ એક ઈન્ફરમરી પાંજરાપોળ છે. ધી પ્રિવેન્શન ઓફ ક્રૂઅલ્ટી ટુ એનિમલ્સ એક્ટ- ૧૯૬૦ ની સેકશન-૩૫ મુજબ રાજ્ય સરકાર પ્રાણીઓની સારવાર અને સાર-સંભાળ માટે ખાસ અથવા સામાન્ય ઓર્ડર દ્વારા ઈન્ફરમરીઝ સ્થાપી શકે છે. આમ, અમારી સંસ્થા રાજ્ય સરકારનો વિશ્વાસ સંપાદન કરેલી એક નિષ્ઠાવાન રજિસ્ટર્ડ સંસ્થા છે. આ કાયદાની કલમ-૩૫ (૨) મુજબ જો ઈન્ફરમરીઝ સ્થપાયેલી હોય તો પ્રાણીઓની કસ્ટડી ઈન્ફરમરીઝને આપવા મેજિસ્ટ્રેટને સત્તા આપવામાં આવી છે તે મુજબ પણ પ્રાણીઓની કસ્ટડી અમારી ઈન્ફરમરી સંસ્થાને સોંપવી જોઈએ/ચાલુ રાખવી જોઈએ.

(૬) અમારા નોંધાયેલ ટ્રસ્ટ કે જેના હિસાબો નિયમિતપણે ઓડિટ થઈ માનનીય ચેરીટી કમિશનરશ્રી સમક્ષ રજૂ થાય છે તે ટ્રસ્ટની બંધારણની નકલ આ સાથે સામેલ છે. તેમજ અમારી સંસ્થા સન .... થી સ્થપાયેલી છે અને ત્યારથી આજસુધી જુદા જુદા કેસોમાં કતલખાને લઈ જવાતાં હજારો પ્રાણીઓની કસ્ટડી અમારી સંસ્થાને નામ. અદાલતોએ સોંપી છે અને તે તમામ કિસ્સામાં પ્રાણીઓની સુંદર સાર-સંભાળ અમોએ રાખી છે અને નામ. અદાલતોએ મૂકેલ તમામ શરતોનું અમોએ ચુસ્તતાપૂર્વક પાલન કરેલ છે.

(૭) જો પ્રાણીઓની કસ્ટડી અમોને સોંપવામાં આવે/અમોને આપેલ કસ્ટડી ચાલુ રાખવામાં આવે તો અમો નિયમિત પ્રાણીઓની સારી સંભાળ રાખીશું અને નામ. કોર્ટ ફરમાવે ત્યારે તેવા સમયાંતરે આરોપી (કહેવાતા માલિક) ને વકીલની હાજરીમાં ઈન્સ્પેકશન આપીશું.

(૮) અમોએ ઉચ્ચ અધિકારીશ્રીઓને યોગ્ય તપાસ કરવા વિનંતી કરેલ છે જેની નકલ આ સાથે સામેલ છે. તે અરજીમાં દર્શાવેલ મુદ્દા અરજીના મુદ્દા તરીકે ગણવા વિનંતી અને જ્યાં સુધી વિવિધ તપાસ પૂરી ન થાય ત્યાં સુધી આ અરજી ઉપર કોઈપણ હુકમ ન કરવા વિનંતી.

(૯) ભારતીય બંધારણના આર્ટિકલ ૪૮, ૪૯ (A) ૫૧ (A) જેના આધારે વિવિધ કાયદા ઘડાયેલ છે. તે જોગવાઈઓ ધ્યાને લેતાં પ્રાણીઓને કતલ કરનાર વ્યક્તિને સોંપવાનું કાર્ય બંધારણ વિરુદ્ધનું ગણાય.

(૧૦) આ અરજીની સુનાવણી વેળા અમો આપ નામ. કોર્ટ સમક્ષ વિવિધ કેસોમાં સાંકડી જગ્યામાં અસંખ્ય પ્રાણીઓને નિર્જીવ પદાર્થની જેમ જ્યારે લાદવામાં આવે છે ત્યારે આ પ્રાણીઓની અત્યંત ક્રૂર અને દયાજનક પરિસ્થિતિનો ચિતાર તાદૃશ થાય છે એવા ફોટા રજૂ કરીશું. એટલા માટે તેની હેરા-ફેરી થતી હોય તો તેની હેરા-ફેરી માટે સંબંધિત રેવન્યુ અધિકારી પાસે પ્રાણીઓની પરેડ કરાવી એક પ્રમાણપત્ર મેળવવાનું હોય છે અને આરોપીઓએ આવું કોઈ પ્રમાણપત્ર રજૂ કર્યું નથી. તેથી તેની અરજી સ્વીકારી શકાય તેમ નથી.

(૧૧) કતલખાને જતાં પ્રાણીઓ પકડાય ત્યારે તેની કસ્ટડી જીવદયા સંસ્થાઓને આપવી જોઈએ તેવા ભારતના વિવિધ અદાલતોના ચુકાદાઓ આવેલા છે. તેમાંના અમુક રજૂ છે.

(૧૨) ગુજરાત હાઈકોર્ટના નરોડા મહાજન પરબડી અને ખોડા ઢોર પાંજરાપોળ ટ્રસ્ટ વિરુદ્ધ રાજ્ય સરકારના સ્પે. ક્રિમિનલ એપ્લિકેશન નં. ૧૧૮૪/૦૭ મુજબ પ્રાણીઓની કસ્ટડી અંગે કોઈપણ હુકમ કરતાં પહેલાં પાંજરાપોળને સાંભળવી જરૂરી છે અને પાંજરાપોળને લોકસ્ટેન્ડી છે તેથી આ અરજી કરેલ છે.

(૧૩) આરોપીઓની પ્રાણીઓની કસ્ટડી મેળવવા માટે એવી રજૂઆત છે કે, પ્રાણીઓને કતલખાને લઈ જતા નથી પરંતુ ખેતીના હેતુ માટે પ્રાણીઓની બાપ-દાદાના સમયથી લે-વેચ/ખરીદ/વેચાણનો ધંધો કરે છે. આ બાબતે નામ. અદાલતનું ધ્યાન દોરવાનું કે (આ કહેવાતા માલિકે ગુજરાત મહેસૂલ નિયમો મુજબના ગામના નમૂના નં. ૧૫, પ્રાણી ક્રૂરતા નિવારણ (ઢોર/પ્રાણી નોંધણી) નિયમો હેઠળનો પરવાનો કે નોંધણી પ્રમાણપત્ર, મુંબઈ પ્રોવિન્સિયલ મ્યુનિસિપલ કોર્પોરેશન એક્ટની કલમ ૩૨૮, ૩૨૯ હેઠળનો મ્યુનિસિપલ કમિશનરનો પરવાનો કે પરવાનગી રજૂ કરેલ નથી.) મૂળભૂત ફરજ એ સંયુક્ત રીતે જોઈએ તો રાજ્યની

ફરજ છે. (ફકરા નં. ૫૭) તેજ ચુકાદામાં ફકરા નં.-૬૧ અને ૬૨માં અન્ય ચુકાદાઓ ટાંકી નામ. સુપ્રીમ કોર્ટે એવું ઠરાવ્યું કે દરેક રાજ્ય અને નાગરિકોને દરેક સજીવો પ્રત્યે કરુણતા દાખવવી મૂળભૂત ફરજ છે.

(૧૪) નામ. સુપ્રીમ કોર્ટના તાજેતરના તા. ૨૯-૩-૨૦૦૬ની બંધારણીય બેન્ચ (સાત જજો) દ્વારા અખિલ ભારત ગૌ સેવા સંઘમાં અપાવેલ ચુકાદા વિરુદ્ધ ગુજરાત રાજ્ય ૨૦૦૬ (૨) G. L. H. ૨૦૧ મુજબ ગુજરાત રાજ્યમાં ગૌવંશના પ્રાણીઓની કતલ અંગે સંપૂર્ણ પ્રતિબંધ છે. ઉપરાંત ભારતીય બંધારણના આર્ટિકલ ૪૮, ૫૧(A) નું અર્થઘટન કરતાં નામ. સુપ્રીમ કોર્ટે એવું જણાવેલ છે કે દરેક નાગરિકની દરેક સજીવ પ્રત્યે કરુણા રાખવાની મૂળભૂત ફરજ છે. જ્યારે પણ કોઈ વ્યક્તિના મૂળભૂત હકોનું અર્થઘટન કરવાનું હોય ત્યારે ડાયરેક્ટીવ પ્રિન્સિપલ્સ ઓફ સ્ટેટ પોલિસી અને બંધારણીય ફરજો ધ્યાને લેવી જરૂરી છે. મૂળભૂત ફરજોને બંધારણના ૪૨મા સુધારા મુજબનો સંપૂર્ણ અર્થ આપવાની જરૂર છે. સરકાર એટલે તમામ નાગરિકોનો સમૂહ અને તેથી આર્ટિકલ ૫૧(A) ભલે સ્પષ્ટ રીતે રાજ્ય ઉપર કોઈ મૂળભૂત ફરજ લાદતો નથી પરંતુ એ હકીકત છે કે દરેક નાગરિકની

(૧૫) આરોપી પ્રાણીઓને એવી સ્થિતિમાં લઈ જતા હતા જે કારણે આ તમામ પ્રાણીઓ બીમાર થઈ ગયાં છે, અધમૂઆ થઈ ગયાં છે. મુસાફરી કરી શકે તેમ નથી અને તેમની નિયમિત દાક્તરી સારવાર ચાલે છે.

(૧૬) જો પ્રાણીઓની કસ્ટડી આરોપીને આપવામાં આવશે તો તેમનું અસ્તિત્વ જોખમમાં છે. જેમ કોઈ મા-બાપ પોતાના સંતાનને વેચી દે તો પોલીસ કેસ થશે, બાળકને માબાપને કસ્ટડી ન આપતાં, જુવેનાઈલ હોમ કે સ્વૈચ્છિક સંસ્થાને સોંપે તે જ રીતે મૂંગાં પ્રાણીઓની સ્થિતિ સગીર બાળક જેવી હોઈ તેમની કસ્ટડી આરોપીને ન સોંપી શકાય.

ઉપરોક્ત સંજોગોમાં આરોપી/કહેવાતા માલિકે પ્રાણીઓની કામ ચલાઉ કસ્ટડી માંગતી અરજી નામંજૂર કરવા વિનંતી અને પાંજરાપોળ/ઈન્ફરમરીને તે કસ્ટડી આપવા વિનંતી. (અથવા આ પાંજરાપોળ/ઈન્ફરમરીને આપેલ કસ્ટડી ટ્રાયલના અંત સુધી ચાલુ રાખવા વિનંતી.)

• • •